

Şirket-i mâneviye üzerine

Afyon'dan okuyucumuz: “Şirket-i mâneviye ne demektir? Üstad Hazretlerinin şirket-i maneviye verdiği önem nedir? Bizim şirket-i maneviyeden kazancımız ne olacaktır?”

Şirket-i manevî, Allah'ın rızasına dönük uhrevî amellerde kurulan manevi ortaklık demektir.

Aynı hedefe yürüyen, aynı gaye ile hareket eden, aynı mesele için ağlayan ve gülen, ortak dâvâları, kıvançları ve sevinçleri bulunan, ortak dertlerle dertlenen insanlar bir şirket-i mâneviye oluştururlar. Risâle-i Nur dâvâsı etrafında oluşan şirket-i mâneviye için bütün zahmetleri ve sıkıntıları hiçe indiren ve büyük kârları pek çok ucuza mâl eden bir yüksek değer olarak bahseden Bediüzzaman, şirket-i mâneviye mensuplarına şöyle bir müjde veriyor: “Şirket-i manevîye-i Nuriyenin feyziyle, her bir şakirt derecesine göre umum kardeşlerinin mânevî kazançlarına ve duâlarına hissedar olur. Güya âdeta binler dille istiğfar eder, ibadet eder.” 1

İnsanlar zor işleri hep ortaklık yoluyla, el birliğiyle, omuz omuza vermek ve güç birliği meydana getirmek sûretiyle aşmışlardır. Atalarımızın, “Bir elin nesi var? İki elin sesi var!” sözüyle vecîz şekilde ifâde ettiği hakikat, dünya işlerinde de, âhiret işlerinde de hep geçerli akçemiz olmuştur. Dünya için üç beş kişi bir araya gelip güç birliği yapıyorlar; bir ticâret veya iş ortaklığı kuruyorlar. İşin yürütülmesinden, kazancına ve kârına kadar ortak oluyorlar. Ticârî ortaklık bereket için de önemli bir duâ hükmüne geçiyor ki, genelde büyüme ile, yükselme ile, yüksek kârlarla neticeleniyor.

Âhiret işlerini yürütmek için de pekâlâ ortaklık kurulabilir ve bir çok bâdire, bir çok zorluk, bir çok sıkıntı el birliği ile, güç birliği ile, omuz omuza vermek sûretiyle aşılabılır. Üstelik âhiret işlerinde sevap ve ücret verme makâmı doğrudan Cenâb-ı Allah olduğundan, O'nun Samedâniyetinin, istiğnâsının, zenginliğinin, ikrâmının, rahmetinin ve cömertliğinin bir gereği olarak; ortakların tamamının sevabı, ortaklardan her birisine eksiksiz gider; sevaplar ortak sayısına bölünmez, bilâkis ortak sayısı kadar katlanır ve yekûn sevap tamamına ödenir. Buna Üstad Bediüzzaman Hazretleri bir mum etrafında birer boy aynasıyla duran insanların aldığı eksiksiz ve tam ışık misâli ile açıklık getirir. Işık nur olduğundan bölünme ve

parçalanma olmaz ve her birisinin aynası tam bir mum ışığına sahip olur. Allah'ın feyzi, rızâsı, rahmeti, sevabı ve bereketi de ışık gibidir. Bütün ortaklara eksiksiz gider. Omuz vuranların hepsini eşit olarak ihyâ eder. 2

Fakat herkesin, aynasının rengi, parlaklığı, kırıklığı, netliği veya körlüğü gibi özelliklerine göre derece derece ışık alacağı malumdur. Yani ışık hepsini birden eşit olarak kucaklar; ama her ayna kendisine gelen ışığı kendi kabiliyetine göre alır. Eğer sırrı bozulmuşsa ışığı içinde pek fazla tutamaz; gelen ışık geçer gider. 3

Nasıl Cennette de herkes bir yandan sevdiği ile berâber olurken, aynı zamanda derecesine uygun bir makâmda da bulunur. Yani herkesin farklı makamlarda bulunuşu, bir arada bulunmalarına ve Cennetin saadetinden ve lezzetinden muhtelif derecelerde istifâde etmelerine mâni olmaz. Bedüzzaman Hazretleri, bunun için de, bir bahçe içindeki dostlar misâlini hatırlatır. Nasıl bir güzel bahçe içinde bir araya gelen dostlar, farklı kabiliyetlerine ve yeteneklerine göre bahçeden farklı zevk ve lezzet alabiliyorlar. Meselâ, güzel san'atlardan anlayan dost yaprakların, çiçeklerin ve top yekûn bitkilerin güzel yaratılışlarından; musîkîden anlayan dost kuş cıvıltılarının veya su şırıltılarının âhenginden; resimden anlayan dost tabiâtın renk cümbüşü içindeki uyumundan... vs anlıyor ve farklı derecelerde zevk almaları mümkün olduğu halde bir arada bulunabiliyorlar. 4

Üstad Hazretlerinin kaydettiği, “derecesine göre hissedar olur” hakîkatini bu misaller ışığında değerlendirmemiz mümkündür. Risâle-i Nûr hizmeti zaten uhrevî amellerde kurulan bir mânevî ortaklık esasına dayanır. Bu hizmette şahs-ı mânevî esastır. Ene yoktur. Enaniyet yoktur. Şahsî makam ve mevki yoktur. Benlik ve bencillik yoktur. Biz şuuru vardır. Enelerin içinde eridiği ortak bir havuz vardır. Herkes bu havuzda kendi kimliğini eritir. Herkes kişi olarak yok olur, ortak bir şuur olarak ortaya çıkar.

Yarın İnşâallah devam edelim.

DUÂ

Ey Câmi-i Mâcid! Beni biz şuuruna erdir! Bizi benlikten uzak eyle! Beni bizle haşret! Bizi ben tuzağıyla yıkma! Beni bizle değerli kıl! Bizi benle değersizleştirme! Benden, bizle râzı ol! Bize ben sebebiyle gazap etme! Beni bizle cennetine al! Bizi benlik dolayısıyla ateşe atma! Âmin!

Bedüzzaman Hazretleri kimi yerde “şirket-i mâneviye”, kimi yerde ise “iştirak-i a'mâl-i uhrevî” kelimeleriyle Risâle-i Nur Talebelerinin şahs-ı mânevîsini ifade ediyor. Şahs-ı mânevîde güçlü bir bağ, uhuvvet, birlik beraberlik, güç ve ihlâs vardır.

Bu güçlü düsturun elbette bazı şartları vardır. Şöyle ki:

1- Hiç kimse kendisi adına hareket etmez; şahs-ı mânevîdeki herkes “biz” şuuru adına hareket eder. Böylece enâniyetin tehlikelerinden ve hatalardan uzak kalır. Çünkü kendisi yoktur ve her adımını “biz” içindeki istişare ile atar. İstişare eden yanılmaz, hatalardan korunur.

2- Biz havuzu büyük bir güç birliği sağlar. Böylece az, çok olur. İki kişi on bir kuvvetinde olur. On altı birleşik kardeşin kuvveti dört binden geçer.⁵ Bu güç birliği ile, havuzdakiler, büyük hizmetlere imzâ atabilecek bir kudrete sahip olurlar; fakat yıkıcı gurur ve riyâyâ da meydan vermezler. Çünkü gurur ve riya “biz havuzuna” giremez.

3- Havuzda enaniyet ve benlik olmadığından herkes yekdiğerinin hatasını ve kusurunu görmez, görse de affeder; ancak kendi kusurunu görür, kendini affetmez ve kendini ıslâh ile meşgul olur. İnsanın kendi kusurlarıyla meşgul olması, ben dâvâsına atılan en büyük darbedir. Bu hayırlı darbe, biz şuuru açısından kazanımdır. Çünkü herkesin kendi kusurlarıyla meşgul olması ve kardeşini kusurlarından dolayı itham etmemesi kardeşler arasında sevginin, birlik ve kaynaşmanın yaşanmasına zemin hazırlar. Havuzda bulunan “kardeşlerde fani olmak” sırrı (fena fi’l-ihvan, yani tefânî sırrı) böylece hayata geçmiş olur.

4- Biz şuuru ile hareket edenler arasında tembellik, atalet, ümitsizlik, kötümserlik, bedbinlik, yıkılmışlık, mağlûbiyet hissi bulunmaz. Biz şuuru ile hareket eden daima zaferdedir, daima üstündür, daima ümit içindedir, daima ileri atılır, daima iyi olan şeyleri ve başarıları konuşur. Kötü örnekler üzerinde durmaz.

5- Havuz şuuru, şahıslara nispetle Allah’ın rızasına daha yakındır. Çünkü bizim sosyalleşmemizi ve birlikte hareket etmemizi isteyen Cenâb-ı Hak’tır. “Toptan Allah’ın ipine sımsıkı sarılın, ayrılmayın” 6 âyeti uhrevî hizmetlerde birlikte adım atmayı emreder.

6- Allah’ın rızasını biz şuuru ile kazanmak, tek başına kazanmaktan daha kolaydır. Nitekim Peygamber Efendimiz (asm) Allah’ın rahmet ve rızasının, feyiz ve bereketinin “biz şuuruna ermiş cemaat” üzerine indiğini bildirmiştir.⁷ “Allah’ın eli cemaat üzerindedir.” 8 hadisinin sırrı bu olduğu gibi, cemaatle kılınan namazda yirmi beş derece fazla sevap müjdelenmesinin sırrı ve hikmeti de budur.⁹

7- Biz şuuru ile hareket edenler halkın beğenisini değil, Allah’ın rızâsını esas alırlar. Allah dilerse zaten halkın beğenisi mümkün olabilecektir; fakat bunu istemek gizli şirk hükmündedir. Bediüzzaman Hazretlerine göre, esâsen, halkın teveccühünün işe

yaradığını söylemek mümkün de değildir. Bir işi için sultana müracaat eden adam, sultanı râzı etmişse, işi görülür. Râzı etmemiş ise, halkın iltimasıyla çok zahmet çeker. Bununla berâber yine sultanın izni gerekir. İzni de rızâsına bağlıdır.¹⁰

8- Bediüzzaman’a göre, ihlâsı elde etmek için biricik niyet, Allah rızâsını kazanmak olmalıdır. Eğer Allah razı olursa bütün dünya küsse ehemmiyeti yoktur. Eğer O kabul etse, bütün halk reddetse tesiri yoktur. O razı olduktan ve kabul ettikten sonra, isterse ve hikmeti iktiza ederse; kul istemek talebinde olmadığı halde, bütün halklara da kabul ettirir. Onları da razı eder. Onun için hizmette, doğrudan doğruya, yalnız Cenâb-ı Hakkın rızası esas maksat yapılmalıdır. Bu da en kâmil mânâda biz şuuruyla başılır.¹¹

9- Biz havuzundaki herkesin, havuzda bulunanların toplam hizmetinden hissedar olmasında sözü edilen “derece”den maksat; bu havuzda “erime derecesi” olmalıdır. Fert, kendisini ne kadar havuza mal etti ise, benliğini ne kadar yok bildi ise, kendi ruhunu ne kadar havuz ile bütünleştirdi ise; o nispette şahsî hatalardan kurtulur, o derece havuzun büyük sevaplarından da hissedar olur.

DUÂ

Ey Vâsi-i Mecid! Bizi biz şuuruna erdir! Bizi benlik putundan uzak eyle! Bizi nurun ve imanın şahs-ı manevisine at! Bizi küfrün ve nifakın şahs-ı manevisinden uzak eyle! Bizi ihlâs ve istikamette muvaffak kıl! Bizim derdimizi rızandan, fahrimizi rızandan, sevincimizi rızandan, üzüntümüzü rızandan, muradımızı rızandan eyle! Âmin.

Dipnotlar:

- 1- Şuâlar; s. 420.
- 2- Şuâlar, s. 589.
- 3- Lem’alar, s. 118.
- 4- Sözler, s. 460.
- 5- Lem’alar, s. 165.
- 6- Âl-i İmrân Sûresi, 3/103.
- 7- Câmiü’s-Sağîr, 3/3040.
- 8- a.g.e., 2/2338, 3/3891.
- 9- a.g.e., 3/2821; Riyâzu’s-Sâlihîn, 10, 1061, 1062, 1067.
- 10- Mesnevî-i Nûriye, s. 156.
- 11- Lem’alar, s. 164.